

[p1]

Achtbare Heeren & Vrienden

Mij dunkt dat het geraden, ja noodzakelijk zal zijn ieverands op het voorblad van 't Daghet te drukken dat wij 12 n^{os} geven, die 12 n^{os} makende het jaar. Kunnen wij die 12 n^{os} een per maand leveren, zoo veel te beter, kunnen wij niet, dan 'n heeft men niet te klagen. Ik ben zelf al eene maand achter met Loquela, en hebbe groote moeite, (causâ der drukker) om weer effen te geraken: Kon ik herdoen ik en zou niet meer maand teekenen, maar enkelijk 1885, 1886 enz. en n°1 tot n°12, en dan, gelijk de engelsche gazetten, 1886 (of 't zij wanneer) n°1-13, n°2-14 enz. of omgekeerd en beter n°XIIJ-1, XIV-2, n° XXV-1. Laat het ons alzo doen uit voorzichtigheid.¹ Uw drukker en is geen held, en eilaas wij lieden altemaal ook niet.

Vossevrann² moet wel zeker -warande³ zijn. Vreiken is wel zeker (w=j) vrauwnen, (fräulein)⁴ de j is oorzaak van de ä. Ik zou drukken vræiken met Æ.

Zingt men wel dadelijk "heil!"⁵ als men heilt? Ik zou twijfelen en sterk twijfelen 't schijnt mij wangeleerde uitleg.

[p2]

Ingezien t Daghet zoo veel badzijden⁶ telt en moet men de plaatse niet sparen, daarbij de duidelijkheid en de [leesbaarheid] zal der bij winnen. Daarom heb ik de samengestelde woorden in twee gedaan en bij [voorbeeld] pakkenoten in de p.⁷ en voor -noten in de n.⁸ gesteld. Mij dunkt dat de hoofdinge van die woorden zou moeten zijn:

.....

- 1 Op de eerste pagina van 't *Daghet in den Oosten* staat de datum vermeld als "nr. 1, kort maandeken, 1885". G. Gezelle verduidelijkt dat het tijdschrift in twaalf afleveringen van telkens acht pagina's zal verschijnen. De nummering luidt als volgt: I (1885) 1.
- 2 Gedeeltelijke latere onderstreping in potlood.
- 3 't Daghet in den Oosten: 1 (1885) 5, p. 36: "Vosseneerd, den = Vossenwarande. 't Woord is vossenweerd, vossenwaard = vossenwar(ande) met de ontvallen w."
- 4 Gedeeltelijke latere onderstreping in potlood.
- 5 Latere onderstreping in potlood.
- 6 Sic.
- 7 't Daghet in den Oosten: 1 (1885) 2, p. 10: "Pakkenoten, altijd meervoud. Klein nietig gereedschap, prul, toebehoor. Te *Weert*. 't Enkelvoud zou de pakkenoot, der pakkenoot zijn. - 'Pak dijn pakke-noten eens medeen!'"
- 8 't Daghet in den Oosten: 1 (1885) 2, p. 10: "- note, z. Pakkenoten."

Limburgsch Nederlandsch

1^e woordenzange⁹ en [zo] [voorts] 2^e-woordenzange in n° II, altijd met Limburgsch Nederlandsch daarboven en het keene¹⁰ bericht zeggende welke woorden men zangt.¹¹

Uit boeken en bladeren

geeft gemak. Al dat ter onzer zake strekt kunt gij gereed doen zetten bij den drukker. Als hij zoo wat gereed staan heeft daarmee kan hij vullen. Ik zou beginnen, als article de fond premier paris, leading article:¹² Limburgsch Nederlands, en eindigen met Ludeker Walendietsch¹³

Als uit Boeken en bladeren zoudt gij kunnen overdrukken t gene in den Student of in den Wekker

..... [p3].....

staat.

Darren¹⁴ moet dienen voor hoofding van een stuk op zijn eigen. Naderhand, nu en dan, nog zulk een woord, met langen uitleg.

.....

9 Verzameling Limburgse dialectwoorden in 't *Daghet in de Oosten*.

10 Sic. Kleene.

11 't *Daghet in den Oosten*: 1 (1885) 1, p.1: "Woorden die alreeds geboekt zijn, b. v. in Kramers, De Bo, Schuermans, Tuerlinckx, Loquela, enz. en worden hier niet gezangd. Al te lange bemerkingsen, wijdluftige uitleg, enz. blijven gespaard. De boekstaf û, of herhaald ûû, verbeeldt, kort of lang, de duitsche u, uh, de fransche ou in bout, tout, louve, poudre; œi de duitsche eu van heute, neu."

12 In de Franse 19de-eeuwse pers was de 'Premier-Paris', ook wel *article de fond of feature article* genoemd, een diepgravend hoofdartikel waarin de politieke actualiteit dagelijks werd geanalyseerd. De plechtige stijl en de aanhef met 'Parijs' en de datum benadrukten het belang en het gezag van het artikel.

13 Ludeker Walendietsch. In: 't *Daghet in den Oosten*: 1 (1885) 1, p. 7-8.

14 Het woord 'darren' werd in de omzendbrief gebruikt om inschrijvers aan te trekken voor 't *Daghet in den Oosten*. In [een eerdere brief van december 1884](#) liet A. Cuppens aan G. Gezelle weten dat het woord niet goed ontvangen werd: "Dat woordeken is zoodanig beklapt en beknipt en vies ontvangen geweest dat er in den eersten n° bekans moest van gesproken worden: 't is voor velen de reden geweest dat zij niet wouden inschrijven, voor anderen de reden dat zij ingeschreven hebben." De prospectus staat gepubliceerd in: *Uit Boeken, Brieven en Bladeren*. In: 't *Daghet in den Oosten*: 1 (1885) 1, p. 6-7. Gezelle wijdde uiteindelijk een artikel aan G. Gezelle, Darren. In: 't *Daghet in den Oosten*: 1 (1885) 2, p. 13-14.

Nog eene hoofdinge zou kunnen zijn:

Tijdsbenamingen.¹⁵

b.v.: Gerstemaand. In Limburg etc. etc. met al den uitleg die september aangaat enz.

Gulden woensdag, uittrek rond den Heerd¹⁶ met bijbehorenden uitleg van den Limburgschen Gulden Woensdag.

Goensdag. in [*Limburg*] voor woensdag (g = w) wafel = gaufre. wip = gib - etc.

Boek- en boekstaf[wezen]

Tot nu is 't al boekwezen. Hebt gij nieverands een grafschrift?¹⁷ een oud pergament, een Klokopschrift.¹⁸ Maar dat nauw, nauw, nauwkeurig, als of 't gezonedrukt ware, geen stip te kort of te veel, en dat is moeilijker als dat gij wel peist. Ik heb nu den titel van de Corona¹⁹

..... [p4]

.....

15 Deze rubriek is niet opgenomen in 't *Daghet in den Oosten*.

16 *De Gulden woensdag of het goddelijk blijspel*. Gezelle publiceerde dit dichtwerk als bijvoegsel bij *Loquela*: 4 (kerstmaand 1884) 8. Dit religieus toneelstuk handelt over de annunciatie. Op gulden woensdag voor kerstmis, werd tot in de 18de eeuw in de Sint-Jacobskerk te Brugge tijdens de mis dit paraliturgisch spel opgevoerd. Gezelle had dit toneeltje reeds toegelicht in *Rond den Heerd*: 2 (15 december 1866) 3, p. 19-21.

17 P.[olydor] D.[aniëls], Een oud grafschrift. In: 't *Daghet in den Oosten*: 1 (1885) 5, p. 39.

18 P.[olydor] D.[aniëls], Klokinschriften te Zonhoven. In: 't *Daghet in den Oosten*: 1 (1885) 5, p. 38.

19 Ons Boek- en boekstafwezen I. In: 't *Daghet in den Oosten*: 1 (1885) 3, p. 21: "Corona catholica ad Petri successoris pedes oblata de summi pontificis Leonis XIII assumptione epigramma Carolo Kent Auctore in quinquaginta linguis Londini C. Kegan Paul et soc., 1, Paternoster square MDCCCLXXX"

Vertaling (Latijn): 'Katholieke kroon aan de voeten van de opvolger van Petrus neergelegd, bij de aanvaarding van het pontificaat door Leo XIII, een epigram door Charles Kent in vijftig talen. Londen: C. Kegan Paul, 1, Paternoster Square, 1880.'

Dat is een polyglotte uitgave ter ere van de aanstelling van paus Leo XIII met de vertaling van een epigram van Charles Kent in 50 talen. Guido Gezelle leverde de Vlaamse versie 'Door 't kruis van 't kruis'. In 't *Daghet in den Oosten* staat de Maaseikse groet van Fr. Gilissen.

Het boek is nog aanwezig in de handbibliotheek van Guido Gezelle in het Guido Gezellearchief van de Openbare Bibliotheek Brugge (GGB 1022).

twee driemaal rechtgezet, zoo als in den boek staat, zonder (.) punt aan 't ende. Die drukkers! Zij verbeterlechten 't altijd van her om.

Die verskes²⁰ die regelmatig schijnen te willen uitloopen op ... gat! steken mij geweldig tegen. In de eerste n^{os} en mag er geen een van die; noch "lief" noch iets van al dat. 't Zou er luien en beieren op onzen torre! Zelfs zulke dingen waarbij eene vergezochte toespeling mogelijk bij is moeten nog binnen blijven. Bewaart ze zorgvuldiglijk.²¹

Is er iets in mijn I. II. III. IV Loquela's dat u goed dunkt, zet het in Uit boeken en bladeren. Zie ook Student, zie Schuermans, De Bos voorrede, zie bijzonderlijk Winklers Dialecticon.²²

Geen te lange stukken. Geen vervolgers, voor als nu.

Ben [*ulieden*] zeer toegenegen in [*Christo*]

Guido Gezelle.

Van den eersten n° hangt vele af!²³

.....

20 In potlood naast geschreven door Gezelle (?): Voorzichtig zie.

21 In: Limburgsche dichtveerdigheid. Nog eend'ge raadsels. In: 't Daghet in den Oosten: 1 (1886) 20-21, p. 159-160 verschijnen dan toch raadsels in versvorm waar er op 'gat' gerijmd wordt:

"Daar zat er ne wever al op zijn getouw,

en hij wist niet wat hij weven wou:

hij wilde van dit, en hij wilde van dat,

en hij weefde de hemdslup al uit zijn gat."

(= spin)

22 In Limburgsch Nederlands. 1e Woordenzange. In: 't Daghet in den Oosten: 1 (1885) 1, p. 1 staat wel: "Woorden die alreeds geboekst zijn b.v. in Kramers, De Bo, Schuermans, Tuerlinckx, Loquela, enz en worden hier niet gezangd."

23 Het eerste nummer van 't *Daghet in den Oosten* verscheen in februari 1885.

Correspondence Description

Sender	Gezelle, Guido
Recipient	[Cuppens, August]
Recipient	[Lenaerts, Leonard Willem Jakob]
Date Sent	xx/[01/1885]
Place Sent	Kortrijk (Kortrijk)
Annotation	Maand, jaartal en adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie; plaats gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens.
Annotation	Maand, jaartal en adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie; plaats gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens.
Published in	Brieven van, aan en over Gezelle II, p.192-194 (157b)

Document Description

Physical Description

Support Material	1 dubbel vel, 209 mm x 136 mm papier, wit, rechthoekig geruit papiersoort: 4 zijden beschreven, inkt
Condition	volledig
Additions	op z. 1 links in de bovenrand: Aan de Limburgsche Gilde ; idem rechts: [Januari 1885] (inkt, beide hand P.A.) ; op z. 1, 2 en 4 in de linkermarge: cijfer- en letteraanduidingen in de tekst i.v.m. de verwerking van Gezelles correcties van de drukproef van 't Daghet in den Oosten, ze lopen alfabetisch over 2 brieven (nr. 8597 en nr. 8587) (potlood, hand A. Cuppens)

Manuscript Identification

Country	België
Place	Brugge

Repository	Guido Gezellearchief
ID Gezelle Archive	8597
Library record	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.17005
IIIF manifest	https://go.wander.be/iiif/bibliotheek-brugge/d2865d392347a5af8378f62d02dd305d93e40b14/manifest

Content Description

Incipit	My dunkt dat het geraden, je noodzakelyk
Text Type	brief
Languages	Nederlands

Encoding Description

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische geleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colophon

Title	xx/[01/1885], Kortrijk, Guido Gezelle aan [August Cuppens, Leonard Willem Jakob Lenaerts e.a.]
Editor	Miet Hubrechts
Principal	Els Depuydt
Funder	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap

Publisher	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Publication Place	Brugge, Gent
Publication Date	2026
Availability	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.
Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citing	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
